

Sposoby chrystianizacji pogańskich Sasów, opisane w kapitularzu Karola Wielkiego z 772 r.

Wszystkie kościoły wybudowane w Saksonii i poświęcone Bogu mają zażywać czci nie mniejszej niż ta, której doznawały posagi bóstw, lecz większej i wspanialszej.

Jeżeli ktoś gwałtem wtargnie do kościoła i tutaj przemocą albo kradzieżą sobie coś przyswoi, albo sam kościół podpali, śmierć winien ponieść.

Jeżeli ktoś świętym, czterdziestodniowym postem z powodu lekceważenia chrześcijaństwa pogardzi i zje mięso, niech postrada życie. Jednak duchowy mąż winien wziąć pod uwagę, czy do spożycia mięsa nie zmusiła go potrzeba.

Jeżeli ktoś zabije biskupa, prezbitera lub diakona¹, głowę niech odpokutuje.

Jeżeli ktoś ciało zmarłego wedle obrządku pogańskiego spali, a kości jego w popiół obróci, głowę niech będzie ukarany.

Jeżeli ktoś w przyszłości spośród ludu Saksonów będzie chciał się ukryć nieochrzczony i chrztem pogardziwszy, zechce zostać poganinem, niech będzie śmiercią ukarany.

Podobnie wedle zlecenia Boga rozkazujemy, aby wszyscy dziesiątą część swego mienia i swej pracy swoim kościołom i duchownym oddawali.

W czasie niedziel nie wolno odprawiać zgromadzeń i publicznych sądów, chyba że zajdzie wielka potrzeba.

Postanowiliśmy dodać do tych postanowień, aby wszystkie dzieci poniżej roku były chrzczone.

Jeżeli ktoś u źródeł albo w lasach składał ofiary według zwyczaju pogańskiego, jeśli jest szlachetnie urodzony, zapłaci 60 solidów², jeżeli wolnym 30, jeśli półwolnym 15.

¹ biskup, prezbiter, diakon – duchowni posiadający święcenia kapłańskie różnego stopnia

² solid – karolińska jednostka pieniężna, warta 12 denarów (1 denar – 1,7 g srebra)

M.H. Serejski, *Upadek cesarstwa rzymskiego i początki feudalizmu na Zachodzie i w Bizancjum*, Warszawa 1954.

Praca z tekstem

1. Wyjaśnij pojęcie „kapitularz”.
2. Powiedz, czego dowiadujemy się o religii pogańskich Sasów z kapitularza Karola Wielkiego.
3. Opisz metody zalecane przez Kościół w celu chrystianizowania Sasów.
4. Określ, jakie kary groziły Sasom, którzy nie chcieli się podporządkować zasadom nowej wiary chrześcijańskiej.
5. Określ charakter zalecanych metod chrystianizacyjnych.
6. Korzystając z wiedzy pozaźródłowej, podaj, czy Karolowi Wielkiemu udało się schrystianizować Sasów.